

Тел.: (84375) 39-3-35; 39-4-72, факс: (84375) 39-3-35, e-mail: Mcel.Drz@tatar.ru,

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

с.Малая Цильна

КАРАР

от 04 февраля 2021 года

№ 5

Татарстан Республикасы авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, 10.01.2002 елдан № 7-ФЗ «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» гы Федераль закон, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге Уставы нигезендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән Кече Чынлы авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рациональ файдалану, саклау һәм яңадан торгызу максатларында, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Кече Чынлы авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында халыкка житкерергә һәм Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл жирлегенең рәсми сайтында Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталын урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Чүпрәле муниципаль районы
Кече Чынлы авыл жирлеге башлыгы:

Г.Ш.Халитов

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Кече Чынлы авыл жирлеге территориясендә Россия Федерациясә дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турында Нигезләмә

Өлеге нигезләмә Россия Федерациясә Конституциясә, Россия Федерациясә Гражданнар кодексының 15 маддәсә, Россия Федерациясә Урман кодексы, «Әйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 январенләге 7-ФЗ санлы Федераль законның 61, 68, 77 маддәләре, Кече Чынлы авыл жирлеге уставы нигезендә халыкның экологик иминлеген тәэмин итү максатында эшләнгән һәм Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Кече Чынлы авыл жирлеге территориясендә (алга таба – авыл жирлеге) Россия Федерациясә дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган жирләргә кермәгән яшел үсентеләр кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшенчәләр

Өлеге нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр – табиғый һәм ясалма агач, куак һәм үлән үсемлекләре (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәклекләрне, шулай ук аерым торучы агачлар һәм куакларны кертеп). Табиғый территорияләр – бердәм географик (климатик) шартларда формалаштырылган жирлек рельефының, туфракларның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган, хужалык эшчәнлегә кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр. Территорияне яшелләндерү – табиғый барлыкка килгән үсемлек участкалары, ясалма рәвештә барлыкка килгән яшелләндерү объектлары (авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнең аз төзелешле, 50 проценттан да ким булмаган өлешен үсемлекләр катламы тәшкил иткән участкалары.

Урманлы территорияләр – төрле функциональ билгеләнештәге, табиғый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган табиғый территория участкалары.

Агач – диаметры 5 см дан ким булмаган кәүсәсә ачык беленеп торган, 1,3 м биеклектәге (үсентеләрдән тыш) үсемлек.

Куаклык – күпьяллык, берничә кәүсәле (агачтан аермалы буларак), туфракның иң өслегендә үсә торган үсемлек.

Үлән катламы – газон, табиғый үлән үсемлеге.

Өрәмәлек – нинидидер бер урында куе булып үсүче үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив – территориясендә 50 нөсхәдән артык 15 еллык (һәм аннан да өлкәнрәк) агачлар үскән территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян килү – яшел үсентеләргә аларның үсүен туктатуга китерми торган зыян салу, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, кабыгының бөтенлеген бозу, тере тамыр капламын бозу, яшел үсентеләрнең яки тамыр зонасындагы туфракның зарарлы матдәләр белән пычрануы, ут төртү яки башка төр йогынты ясау.

Яшел үсентеләрне юк итү – яшел үсентеләрне кисү яки аларның үсүе тукталуга китергән зыян салу.

Компенсацион яшелләндерү – юк ителгән яки зыян күргән үсентеләрне (2 коэффициент белән) яңадан торгызу

2. Яшел үсентеләрне саклауның төп принциплары

Авыл җирлеге территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклау, рекреацион, эстетик функцияләр башкара һәм сакланырга тиеш.

2.1. Авыл җирлеге территориясендә (авыл хужалыгы билгеләнешендәге җирләрдән тыш) урнашкан барлык яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

2.2. Авыл җирлеге территориясендә яшел үсентеләрнең сакланышын һәм үсүен тәэмин итү буенча бурычлар түбәндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга – күрсәтелгән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән участокларда – өлеге оешмаларның җитәкчеләренә;

2.2.2. милектә яки арендада булган участокларда – юридик затларга һәм граждандарга – милекчеләргә яки арендачыларга.

2.3. Яшел үсентеләр урнашкан җир участкалары хужалары, кулланучылар һәм арендачылары яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итәргә, яшел утыртмаларны тиешле карауны тәэмин итәргә тиеш.

2.4. Өлеге нигезләмә авыл җирлеге территориясендә агач-куак кисүгә бәйле проектлау, төзелеш, ремонт һәм башка эшләр алып баручы барлык граждандарга һәм милек формасына бәйсез рәвештә барлык оешмаларга кагыла.

2.5. Авыл җирлеге территориясендә хужалык, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм өлеге нигезләмә белән билгеләнгән яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп башкарыла.

2.6. Җир кишәрлеген сайлау актында, төзелеш, хужалык һәм башка төр эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел үсентеләрнең торышы турында тулы һәм ышанычлы белешмәләр һәм проекткана торган объектның яшел үсентеләргә йогынтысын тулысынча бәяләү булырга тиеш.

2.7. Яшелләндерелгән территорияләрне һәм яшел массивларны, яшел утыртмаларның үсүен тәэмин итү белән бергә ярашмый торган куллану рөхсәт ителми.

3. Яшел үсентеләрне (агачлар, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Авыл җирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү тыела.

3.2. Авыл җирлеге территориясендә агач һәм куаклар кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт авыл җирлеге башлыгы күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт алу өчен, мөрәҗәгать итүче авыл җирлеге башлыгы исеменә билгеләнгән форма (1 нче кушымта) буенча хат-гариза бирә, анда үсентеләрнең саны, исеме, аларның торышы, кисү урыны һәм аны нигезләү күрсәтеләргә тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

3.3.1. шөхесне раслаучы документлар;

3.3.2. вәкилнең (әгәр гариза бирүче исемненән вәкил эшләсә) вәкаләтләрен раслаучы документ;

3.3.3. участокның яқындагы корылмаларга кадәр яки киселәргә тиешле яшел үсентеләр төшерелгән башка юнәлешләргә кадәр схемасы;

3.3.4. әгәр җир кишәрлеге күчәмсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрында теркәлмәгән булса, җир кишәрлегенә хокук билгеләүче һәм хокукны раслый торган документларның таныкланган күчәрмәләре;

3.3.5. биналар һәм корылмалар төзегәндә, габаритларга элгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.6. территория хужалары белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчәрәп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. үсентеләрне утыртканда яки күчәрәп утыртканда, инженерлык челтәрләре вәкилләре белән килештерү (җир эшләрен башкаруга ордер ачу белән бергә);

3.3.8. Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, җыямнар һәм башка мәҗбүри түләүләр буенча бурычлар булмау турында белешмә,

аларны үтәү вакыты Россия Федерациясе законнары нигезендә (авария хәлләренә бәйлә очрактан тыш) килгән.

3.4. Авыл җирлеге башкарма комитеты, хат-гариза кәргәннән соң, гариза бирүчегә әлеге эш төрән үткәругә рәхсәт бирүче махсушлаштырылган оешмага түбәндәге документларны алу өчен мөрәҗәгать итәргә тәкъдим итә:

3.4.1. яшел үсентеләр исемлеге;

3.4.2. агач-куак киселергә тиешле категориянең санын, төрән билгеләү максатында төзелә торган яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты;

3.4.3. киселгән агач өчен түләү турында. Киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маендагы 310 санлы карары белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла. Рәхсәтнең гамәлдә булу вакыты – 90 көн.

3.5. Авыл җирлеге башкарма комитеты мөрәҗәгать итүченең хат-гаризасы, яшел утыртмаларны натураль техник тикшерү акты, киселгән агач өчен түләү бәясе нигезендә авыл җирлеге башлыгының авыл җирлегендә яшел үсентеләрне кисүгә рәхсәт бирү турында карарын хәзерли

3.6. Эшләр башкаруга рәхсәт алган очракта, аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарылган мөрәҗәгать итүче, яшел утыртмаларны кискән өчен әлеге Нигезләмә нигезендә түләү кертәргә һәм компенсацион яшелләндерү үткәру турында раслаучы документлар тапшырырга тиеш.

3.7. Агач һәм куакларны кискән өчен түләү мөрәҗәгать итүче тарафыннан авыл җирлеге бюджетына күчәрелә.

3.8. Яшел үсентеләрне кисү буенча эшләр билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Агачларны аттестацияләнгән белгечләргә генә кисәргә рәхсәт ителә.

3.9. Киселгән яшел үсентеләрне кискәләү, төяү һәм чыгару эш башланган көннән алып өч көн эчендә гариза бирүче акчалары хисабына башкарыла. Киселгән яшел үсентеләрне һәм киселгән калдыкларны эш башкарган урында саклау тыела.

3.10. Агач кисү урыны белән чиктәш территориядә газонга, яшел үсентеләргә зыян килгән очракта, эшләр башкаручы, территория хужасы һәм контроль органнары белән аларның компетенциясе чикләрендә килешенгән вакытта (ләкин зыян китергән вакыттан ярты елдан да соң түгел) аларны мәҗбүри рәвештә яңадан торгыза.

3.11. Агач кисү өчен түләү кертмичә, агач һәм куакларны кисү түбәндәге очрактарда авыл җирлеге башкарма комитеты тарафыннан рәхсәт ителә ала:

3.11.1. карап-тәрбияләү вакытында кисүләр, санитар кисүләр һәм яшел утыртмаларны реконструкцияләү;

3.11.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән җир асты коммуникацияләрен һәм капитал инженерлык корылмаларын ремонтлау;

3.11.3. дәүләт эпидемиология күзәтчелеге бәяләмәсе булса, торак һәм җәмәгать биналарында яктылык режимын бозган агач һәм куакларны кисү;

3.11.4. авария хәлендә булган (аварга мөмкин булган, корыган) агачларны һәм куакларны кисү.

3.12. Югарыда күрсәтелгән очрактарда яшел үсентеләрне кисүче гариза бирүчегә авыл җирлеге башкарма комитеты белән килештерелгән урыннарда компенсацион яшелләндерүне үткәрергә кирәк.

3.13. Авария хәлендәге, корыган һәм иминлеккә куркыныч тудыручы яшел үсентеләр комиссия тикшерүе акты нигезендә (2 кушымта) киселә.

3.14. РФ Урман кодексының 20 маддәсе буенча җир кишәрлегендә, гражданинга яки юридик затка милек итеп тапшырылганнан соң, хужалык эшчәнлегә нәтиҗәсендә яисә табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре аның үз милке булып тора һәм ул алар белән үзе теләгәнчә эш итә.

3.15. Рәхсәтсез кисү яки яшел үсентеләрне юкка чыгару дип таныла:

3.15.1. рәхсәт кәгазендә күрсәтелмәгән участка, күләмдә һәм үсенте токымнарын кисү;

3.15.2. ут төртү яки ут белән саксыз эш итү нәтижәсендә агач һәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.15.3. кәүсәләргә тимерчыбыктан божралар кигерү яки кәүсәне астан кисү;

3.15.4. үсешен туктату дәрәжәсенә кадәр үсеп утырган агач һәм куакларга зыян салу;

3.15.5. агач һәм куакларны ташландык сулар, химик матдәләр, калдыклар белән зарарлау;

3.15.6. корыган агачларны үз белдегең белән кисү;

3.15.7. үсеп утырган агач һәм куакларга башка төрле зыян салу.

3.16. Дәүләт урман фондында булган агачларны һәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары биргән рәхсәтләр нигезендә башкарыла.

3.17. Әлеге нигезләмәне бозып, агач һәм куакларны бетерү үз белдегең белән үсентеләрне кисүне аңлата һәм Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары нигезендә административ һәм җинаять җаваплылыгына тартыла. Авыл җирлеге территориясендә әлеге нигезләмә кагыйдәләрен үтәү барлык гражданныр, оешмалар һәм учреждениеләр өчен мәҗбүри.

4. Компенсацион яшелләндерү

4.1. Компенсацион яшелләндерү яшел үсентеләрне рәхсәт белән кискән, аларга законсыз зыян салган яки юк иткән очракларда гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү агач, куаклар һәм газоннар утырту өчен яраклы сезонда башкарыла, әмма яшел үсентеләргә зыян китерү яки юк итү фактын билгеләгән вакыттан соң бер елдан да соңга калмыйча.

4.2. Компенсацион яшелләндерү гражданныр яисә юридик затлар (алар мәнфәгатьләрендә яки аларның хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел үсентеләргә зыян килгән яки юк ителгән булса) хисыбына башкарыла.

4.3. Әлеге нигезләмә нигезендә, яшел үсентеләргә китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга тиеш – компенсацион яшелләндерү: 2 коэффицентлы белән юк ителгән яшел үсентеләрне яңадан торгызу.

5. Шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашырганда яшел үсентеләрне саклау

5.1. Авыл җирлегендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел үсентеләрне саклау буенча таләпләрне үтәп алып барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән җир участкалары төзелеш өчен һәм аларның максатчан билгеләнеше белән бәйлә булмаган файдалануга тапшырылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән җир кишәрлекләрендә төзелеш эшләрен оештырганда, проект алды документациясендә киселәргә тиешле яшел үсентеләргә бәя булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау киселгән агач өчен әлеге нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә түләүне алдан кертү һәм компенсацион яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

6.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә итү һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеген алып бару, авыл җирлеге башкарма комитеты рәхсәтеннән башка эшмәкәрлек эшчәнлеген башкару өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда шартлау, яну куркынычы булган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зыян китерергә яки аларны юк итәргә мөмкин булган башка гамәлләр кылу тыела.

7. Административ җаваплылык

7.1. Әлеге нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә җаваплылыкка ия.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Кече Чынлы авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге җирләргә керми торган яшел үсентеләр кисү тәртибе турында Нигезләмәгә 1 нче кушымта

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Кече Чынлы авыл җирлеге башлыгына

_____
_____
_____
(оешма исеме яки исем, фамилиясе, атасының исеме, адресы)

Кече Чынлы авыл җирлеге территориясендә агач-куак үсемлекләрен чикләнгән кисүгә

ГАРИЗА

Түбәндә урнашкан җир кишәрлегендә агачларны, куалакларны, агач-куак үсемлекләрен кисүгә рәхсәт бирүегезне сорыйм

_____
(оешма исемен яки исем, фамилиясе, атасының исемен күрсәтергә һәм җир кишәрлегенә хокук төре)

урнашкан торак пункты _____

(торак пункт атамасын күрсәтергә)

Җир кишәрлегендә бар:

агач _____ данә.

куак _____ данә

Җир кишәрлеген үзләштерү һәм төзекләндерү процессында агач кисү өчен акча түләргә һәм дендроплан нигезендә яңадан агач-куак үсемлекләрен утыртырга йөкләмә бирәм.

_____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, имза)

_____
Дата

Кушымталар:

1. Беренчел рәхсәт документлары.

2. Җир участогының киселергә тиешле яшел үсентеләр төре һәм саны төшерелгән планы.

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл җирлеге территориясендә Россия Федерациясе дәүләт урман фонды җирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милегендә булган җирләргә кермәгән яшел үсентеләрне кисү тәртибе турында нигезләмәгә 2 нче кушымта

ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫ КИСЕЛЕРГӘ ТИЕШЛЕ ДИП ТАНУ ТУРЫНДА

АКТ

Чүпрәле муниципаль районы Кече Чынлы авыл җирлеге Башкарма комитеты « _____ » _____ ел

Түбәндәге составтагы комиссия:

1. _____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)
2. _____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)
3. _____
(Исем, фамилиясе, атасының исеме, вазыйфасы)

яшел утыртмаларны тикшерде.

Тикшерү нәтижәләре түбәндәгеләрне билгеләде:

Нәтижәләр:

Комиссия әгъзалары:

1. _____
(имза) (Исем, фамилиясе, атасының исеме)
2. _____
(имза) (Исем, фамилиясе, атасының исеме)
3. _____
(имза) (Исем, фамилиясе, атасының исеме)